

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)
Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των
περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και
των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Αγριόγιδο των
Βαλκανίων (*Rupicapra rupicapra balcanica*)
Παραδοτέο Δράσης Α.1

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Φεβρουάριος 2021

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου

Το παρόν Σχέδιο Δράσης για το Αγριόγιδο των Βαλκανίων (*Rupicapra rupicapra balcanica*) συντάχθηκε από τον Παπαϊωάννου Δημήτριο- Χαράλαμπο, Δρ. Βιολόγο, εξωτερικό συνεργάτη του ΥΠΕΝ, στο πλαίσιο του Έργου LIFE-IP «Ολοκληρωμένες Δράσεις για τη Διατήρηση και Διαχείριση των Περιοχών του Δικτύου Natura 2000, των Ειδών, των Οικοτόπων και των Οικοσυστημάτων στην Ελλάδα» (LIFE16 IPE/GR/000002) – Δράση Α.1 «Εκπόνηση και Θεσμοθέτηση Σχεδίων Δράσης Ειδών και Οικοτόπων Κοινοτικού Ενδιαφέροντος» που υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Πράσινου Ταμείου.

Σύνταξη Σχεδίου Δράσης:

Παπαϊωάννου Δημήτριος- Χαράλαμπος, Δρ. Βιολόγος, Εξωτερικός συνεργάτης Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

Παπαϊωάννου Δ-Χ. 2021. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Αγριόγιδο των Βαλκανίων (*Rupicapra rupicapra balcanica*). Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης Α.1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Αθήνα, 95 σελ. & VI Παραρτήματα. Τελική έκδοση.

Suggested citation:

Papaioannou D-H. 2021. National Action Plan for the Balkan chamois (*Rupicapra rupicapra balcanica*). LIFE-IP 4 NATURA Project: Integrated actions for the conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece. Deliverable Action A.1. Ministry of Environment and Energy, 95 pp. & VI Annexes. Final version.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Βόρειο αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra*) απαντάται στην Κεντρική & ΝΑ Ευρώπη και στη Δ Ασία και αποτελείται από επτά υποείδη, ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγεται το αγριόγιδο των Βαλκανίων ή βαλκανικό αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra balcanica*) με μια διάσπαρτη και κατακερματισμένη κατανομή σε όλες τις Βαλκανικές χώρες. Στην Ελλάδα συγκροτεί 30 πληθυσμούς, οι οποίοι απαντώνται στην οροσειρά της Πίνδου, στα βουνά της Στερεάς Ελλάδας, στον Όλυμπο, στη Ροδόπη και σε ορισμένα βουνά των Β-ΒΔ συνόρων. Το συνολικό πληθυσμιακό του μέγεθος σε εθνικό επίπεδο είναι μεταξύ 1.330 και 1.765 ατόμων.

Το Βόρειο αγριόγιδο εμπεριέχεται στην κατηγορία Least Concern (LC) της IUCN, ενώ το βαλκανικό αγριόγιδο περιλαμβάνεται επιπλέον στα Παραρτήματα II και IV της οδηγίας 92/43 ΕΟΚ και στο Παράρτημα III της Σύμβασης της Βέρνης. Στην Ελλάδα κατατάσσεται στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων ως Σχεδόν Απειλούμενο (NT). Είναι είδος προστατευόμενο και το κυνήγι του απαγορεύεται (ΝΔ 86/69) σε όλη τη χώρα. Η Κατάσταση Διατήρησης στην Ελλάδα το 2019 αξιολογήθηκε ως Μη ευνοϊκή (Unfavourable – Bad, U2).

Κύρια πίεση/ απειλή για το είδος θεωρείται η λαθροθηρία και ακολουθούν η διάνοιξη και η χρήση οδικού δικτύου, η κτηνοτροφία σε σχέση με τον τρόπο και την ένταση εξάσκησής της υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ο κατακερματισμός της εξάπλωσης και η γενετική απομόνωση, η ενόχληση από το κυνήγι, τις τουριστικές δραστηριότητες και τα ορεινά σπορ, η εξόρυξη ορυκτών-λειτουργία μεταλλείων και η κλιματική αλλαγή. Οι πληθυσμοί του αγριόγιδου που βρίσκονται στις συνοριακές ζώνες με τις γειτονικές χώρες των Βαλκανίων επηρεάζονται αρνητικά σε σημαντικό βαθμό και από παρεμβάσεις που προέρχονται από τις άλλες χώρες.

Δεν έχει υπάρξει και δεν έχει εφαρμοστεί έως σήμερα στη χώρα κανένα σχέδιο ή στρατηγική για την βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του είδους.

Σκοπός του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) είναι η συμβολή στη διασφάλιση της επιβίωσης του αγριόγιδου των Βαλκανίων (*Rupicapra rupicapra balcanica*) βελτιώνοντας την Κατάσταση Διατήρησης του είδους σε εθνικό επίπεδο, η οποία από «U2- I» που είναι τώρα να γίνει «U1-I». Κύριος στόχος είναι η λήψη μέτρων για την διασφάλιση της διατήρησης και την επαύξηση αφενός του πληθυσμιακού μεγέθους του αγριόγιδου των Βαλκανίων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο και αφετέρου της επέκτασης της γεωγραφικής εξάπλωσής του. Οι ειδικοί στόχοι αφορούν τον πληθυσμό σε εθνικό και σε τοπικό επίπεδο, τα χαρακτηριστικά του ενδιατημάτος, τη ζώνη και το εύρος εξάπλωσης, τις κρίσιμες ζώνες και τη διασφάλιση της συνδεσιμότητας των επιμέρους πληθυσμών.

Προτείνονται μια σειρά δράσεων οι οποίες ομαδοποιούνται σε επτά δέσμες Μέτρων: Πληθυσμιακή διατήρηση & βελτίωση, Διατήρηση και βελτίωση της κατάστασης των ενδιατημάτων, Διατήρηση και επέκταση της γεωγραφικής εξάπλωσης και περιορισμό του κατακερματισμού αυτής, Θεσμικό πλαίσιο (Νομοθεσία και πολιτική), Παρακολούθηση και έρευνα, Επικοινωνία και εκπαίδευση, Διεθνής συνεργασία.

Με την υλοποίηση του ΕΣΔ εκτιμάται ότι θα περιοριστούν σημαντικά οι αρνητικές επιπτώσεις στο είδος, ο πληθυσμός του οποίου θα αυξηθεί κατά 40% (6% ετήσια αυξητική τάση), η γεωγραφική εξάπλωση θα επεκταθεί τουλάχιστον κατά 10% και ταυτόχρονα θα περιοριστεί ο κατακερματισμός της σημερινής εξάπλωσης.

SUMMARY

The Northern chamois (*Rupicapra rupicapra*) occurs in central & southeast Europe and western Asia and consists of seven subspecies, including the Balkan Chamois, which has a scattered and fragmented distribution throughout the Balkan countries. Greece hosts 30 distinct sub-populations stretching through the Pindos Mtns, the mountains of Central Greece, Olympus Mt, Rhodope Mtns and some of the mountains along the NW border. The total Greek population size is estimated between 1330 and 1765 individuals.

According to IUCN the Northern chamois is classified as Least Concern (LC), whereas the Balkan chamois is included in Annexes II and IV of the Habitat Directive 92/43 EEC and in Annex III of the Bern Convention as well. The Balkan chamois is classified as Nearly Threatened (NT) in the Greek Red Data Book of Endangered Animals. According to Greek law it is designated as a protected species and its hunting is prohibited. Its Conservation Status in Greece was rated in 2019 as Unfavourable-Bad (U2).

In Greece the major threat for the species survival is poaching, followed by the construction and use of roads, livestock breeding under certain conditions, population fragmentation and genetic isolation, disturbance due to hunting, tourism and mountain sports, mineral extraction and climate change. Those populations on the border with neighboring Balkan countries are adversely affected by interventions from other countries.

No action plan or concerted strategy for the species in Greece has been drafted or implemented to date.

The purpose of this National Action Plan (NAP) is to contribute towards ensuring the survival of the Balkan Chamois (*Rupicapra rupicapra balcanica*) by improving the species' Conservation Status at a national level, namely turning its current 'U2- I' status into 'U1- I'.

Its main objectives involve the implementation of those measures that would safeguard and enhance the population size and the geographical distribution of the Balkan Chamois, at both the local and the national level. Specific objectives concern the chamois population at a both local and national level, its habitat characteristics, its distribution and range, its critical zones and ensuring the connectivity between isolated populations.

A series of actions are proposed which are grouped into seven sets of Measures: Population Conservation & Improvement, Conservation and Improvement of Habitat Status, Preservation/ Extension of Geographical Distribution and Reduction of Fragmentation, Institutional Framework (Legislation and Policy), Monitoring and Research, Public awareness and environmental education, International cooperation.

The implementation of the NAP is expected to culminate in a significant reduction on the intention of the current pressures on the species, bringing along a 40% population increase (with a 6% annual increase), a 10% increase in its geographical distribution and a reduction of the current fragmentation levels.

